Lagelaan 3, voor 1,9 miljoen gekocht en gesloopt…

Programmabegroting 2023

Algemene Beschouwingen

7 november 2022

Vooraf

Voorzitter, raadsleden en alle belangstellenden die deze vergadering via de media volgen.
Dank aan allen die aan de Begroting 2023 hebben bijgedragen.

Opnieuw een beleidsarme Begroting. Voor het vijfde jaar op rij. Dit keer zelfs een realiteitsarme!
Dat blijkt al duidelijk uit de aanbiedingsbrief. Daarin staat letterlijk dat er nog zoveel onzekerheden zijn "dat het op voorhand vaststaat dat bij de voortgangsrapportages (in de P&C cyclus) bijstellingen nodig zullen zijn" en dat "nu nog geen gedetailleerde uitwerking van de ambities in de begroting 2023 is opgenomen". Sterker nog, bij de vorige maand gepresenteerde uitwerking van die ambities was de controller niet eens betrokken!
Kortom, de uitwerking van de ambities staat volledig los van de voorliggende begroting en omgekeerd. Toch is er zonder enige concrete onderbouwing 0,3 miljoen per jaar voor de Uitwerking begroot….

Dat de Begroting 2023 nu op papier structureel sluitend is, berust op niets meer dan een rekenkundige exercitie voor dit moment. Op zich is elke begroting een momentopname, maar deze is wel buitengewoon onrealistisch en geflatteerd. Opmerkelijk zijn de 2 miljoen hogere opbrengstprognoses van Zuiderloo en de Boekelermeer; resultaat van het respectievelijk vooruit schuiven van kosten en eerder in exploitatie nemen van een stuk grond.

Dat er forse bijstellingen in de P&C cyclus –lees overschrijdingen- zullen zijn is evident. Het IMF voorspelt voor 2023 voor Nederland een inflatie van 8%, terwijl in de voorliggende begroting wordt uitgegaan van een indexatie van slechts 2,4% bij de WOZ en subsidies tot slechts 3% voor personeelslasten. De hoge inflatie werkt ook door in de Gemeenschappelijke Regelingen, maar dat is niet meegenomen in deze Begroting. Tel daarbij op de onzekerheid rond de Oekraïne en de opvang van vluchtelingen uit deze en andere regio's.
Ook de uitspraak van de Raad van State van 2 november was voorspeld. Daarmee is een dikke streep gezet door de generieke wettelijke bouwvrijstelling stikstof. Tal van bouwprojecten, waaronder Zandzoom en de Aansluiting A9, zullen nóg meer uitstel -en wellicht- afstel oplopen. En dat bij stijgende kosten voor grondstoffen, bouwmaterialen, energie en arbeid.

Opmerkelijk is dat er pas in het derde kwartaal van 2023 een nadere analyse van de kosten van de Aansluiting A9 plaats vindt. Nota bene het grootste project van Heiloo ooit, waarbij Heiloo ook nog eens de penvoerder is voor Alkmaar, Castricum en de Provincie. Een motie van Gemeentebelangen Heiloo om die kosten inzichtelijk te maken voor eind 2022 is in de vorige raadsvergadering door 5 van de 7 partijen verworpen. Onbegrijpelijk dat partijen de kop in het zand steken. Zeker als nu al bekend is dat de kosten van de Aansluiting A9 inmiddels zijn gestegen van 27.8 miljoen in 2014 naar ruim 60 miljoen nu, terwijl de Begroting nog uitgaat van 46 miljoen!

Net als vorig jaar zegt Gemeentebelangen Heiloo bij de Begroting: leg de schuld niet bij de bezwaarmakers. Steek de hand in eigen boezem. Deze gemeenteraad heeft zich zelf buiten spel laten zetten en heeft haar oren teveel laten hangen naar lobbyclubs, zoals de Woningmakers en de Aanjaagteams van het Ministerie van BZK. Lobbyclubs die via allerlei juridische geitenpaadjes hun eigen bouwplannen willen "versnellen" door de procedures aan te passen. Opnieuw blijkt dat de Raad van State niet gediend is van die geitenpaadjes. De Raad van State verwacht van de overheid dat zij zich aan haar eigen wetten houdt. De hoogste rechter heeft terecht een streep door de bouwvrijstelling gehaald! Het zijn juist die geitenpaadjes die telkens tot vertraging en dus tot extra kosten leiden!.

Net als eerder over de Kadernota 2023 valt er dus geen zinnig woord over deze op drijfzand gebaseerde Begroting 2023 te zeggen. Desondanks zal Gemeentebelangen Heiloo er een aantal kanttekeningen bij zetten, uitgaande van onze drie speerpunten: sociaal, groen en duurzaam.

Sociaal,

Wat sociaal betreft. De hoge kosten voor levensonderhoud, brandstof en energie raken niet alleen de lage inkomens, maar ook steeds meer middeninkomens. Ook maatschappelijke organisaties op gebied van welzijn, sport en cultuur worden hard geraakt. In de vorige raadsvergadering heeft Gemeentebelangen Heiloo twee moties ingediend om in de begroting 2023 een vangnet van bij elkaar 0,5 miljoen voor de gestegen energiekosten op te nemen, voor zowel inwoners als organisaties. Die moties zijn helaas door 5 van de 7 partijen verworpen.

Gemeentebelangen Heiloo verzoekt het college hierbij nogmaals om dit vangnet van 0,5 miljoen ten laste van de Algemene Reserves in te stellen én om een loket in te richten waar inwoners en organisaties terecht kunnen voor advies en ondersteuning.

Dan de zorg. In de Begroting 2023 staat dat bijna 12% van de jongeren tot 18 jaar een beroep doet op jeugdhulp. In de Begroting 2022 stond nog 9,9%. Dat zijn veel te hoge percentages die ook nog eens stijgen, ondanks de genomen beheersmaatregelen.

Gemeentebelangen Heiloo dient hierbij een motie in met als dictum een verzoek aan het college om een nadere analyse van deze stijging en een raadsvoorstel ten behoeve van een effectievere jeugdhulp met nadruk op preventie.

De GGD heeft afgelopen week besloten te stoppen met de ontwikkeling van het zogeheten GGD Digitaal Dossier (GGiD) voor de jeugdgezondheidszorg. De GGD zegt dat dit financiële consequenties heeft voor de GGD en dus ook voor de gemeenten heeft . Ziehier opnieuw een voorspelbare bijstelling,
Nog een voorspelbare bijstelling zijn de kosten voor de WMO. Ondanks de hogere verwachte tariefstijging dan eerder is voorspeld (namelijk 8% ten opzichte van 2,9% bij Wmo Begeleiding en 1,5% bij Wmo huishoudelijke ondersteuning) kiest Heiloo er vooralsnog niet voor om de prognose van 2023 structureel door te trekken.

Gemeentebelangen Heiloo dient hierbij een motie in met als dictum een verzoek aan het college om een stelpost van 0,5 miljoen voor deze extra zorg- en WMO-kosten in de Begroting 2023 op te nemen.

Tot slot wonen en dan vooral de mismatsch op de woningmarkt van Heiloo. Heiloo heeft tot in 2017 een Woonvisie gehad die gebaseerd was op 40% sociale bouw, 30% middenduur en 30% duur. Omdat Zandzoom met deze verdeling 5,7 miljoen euro verlies zou opleveren is de Woonvisie losgelaten en vervangen door “monitoring”. Hoe kan het dat deze monitoring al jaren de werkelijke woonbehoefte niet meeneemt? Zowel het Planbureau voor de Leefomgeving als onderzoeksbureau Companen geven aan dat het aantal alleenstaanden fors toeneemt en dus de vraag naar kleinere wooneenheden. Toch houdt dit college vast aan de oude plannen voor Zandzoom met meer dan 80% grote, dure eengezinswoningen.

Gemeentebelangen Heiloo dient daarom een motie in met als dictum om de plannen voor Zandzoom grondig te herzien en aan te passen aan de werkelijke, lokale woonbehoefte aan kleinere en betaalbare wooneenheden en deze bij voorkeur toe te wijzen aan lokale woningzoekenden.

Groen

Het volgende speerpunt is groen. Het huidige Groenbeleidsplan 2012-2022 is een stuk met visie. Op pagina 27 daarvan staat dat “wordt uitgegaan van een ‘groene ring’ om Heiloo” en dat er naar wordt gestreefd om de landschappelijke identiteit van Heiloo te waarborgen en zelfs te versterken.

De uitgangspunten voor het Groenbeleid zijn onder meer, ik citeer:

- Behoud en versterk de groene zoom en breid deze uit ter hoogte van de nieuwe wijken Zuiderloo en Zandzoom met bosschages en bomenlanen.
- Versterk de ecologische structuur lokaal zodat Heiloo een belangrijke schakel gaat vormen

in de ecologische structuur van het strandwallenlandschap, door een dicht netwerk van verbindingszones te creëren met name van ecologische oevers en natuurlijke ruige bermen. Gemeentebelangen Heiloo vraagt het college met klem deze visie vast te houden in het nog op te stellen Groenbeleidsplan 2023-2033. Juist de komende 10 jaar zijn cruciaal voor het inrichten van onze groene ruimte. Klimaatverandering en biodiversiteit eisen een deskundige, ecologisch verantwoorde aanpak en niet een knullige vragenlijst die iedereen van Groningen tot Maastricht net zo vaak kan invullen als hij of zij maar wil. **Gemeentebelangen Heiloo dient daarom de motie Groenbeleidsplan in, met als dictum het college op te dragen daadwerkelijk uitvoering te geven aan de visie uit het vigerende Groenbeleidsplan 2012-2022, inclusief de uitbreiding in Zuiderloo en Zandzoom, en hiervoor 1 miljoen uit het budget ONS Groenprojecten te (her)bestemmen.**

, & Duurzaam

Uit de Klimaat- en Energieverkenning 2022 die net uit is blijkt dat de huidige klimaatplannen van het kabinet niet voldoende zijn om het doel van 55% emissiereductie te halen in 2030. Er is extra klimaatbeleid nodig!

Bij de ambities van dit college op pagina 1 van de aanbiedingsbrief ontbreekt de Aansluiting A9. Heeft het college eindelijk een punt gezet achter deze Sisyfusarbeid? Zonder Aansluiting A9 is de nieuwbouw van 1300 en meer woningen in Zandzoom verkeerstechnisch niet langer mogelijk. Het zou een flinke bijdrage aan de emissiereductie zijn als Heiloo geen extra mobiliteit creëert door forensen uit Amsterdam naar Heiloo te trekken. Gemeentebelangen Heiloo dringt al jaren aan op het heroverwegen van de ONS, de Overeenkomst Nieuwe Strandwal. De Bestemmingsplannen Aansluiting A9, Zandzoom en Reconstructie Vennewatersweg zijn niet voor niets door de Raad van State vernietigd en ook de Groenprojecten uit de ONS dragen niet bij aan meer groen. Integendeel, die behelzen namelijk nog meer infrastructuur: nieuwe fietspaden door het Heilooer Die en de Baafjespolder. Dwars door belangrijk weidevogel- en cultuurhistorisch gebied.

Gemeentebelangen Heiloo vraagt het college in dit verband wat er duurzaam is aan het:

- **aanpassen van de Kanaalweg in 2016 voor de Aansluiting A9 voor een bedrag van 2,9 miljoen (zie BDU Subsidieaanvraag) en het nu afsluiten van de Kanaalweg voor doorgaand verkeer, vanwege het te grote verkeersaanbod van de Aansluiting A9.**
- **belemmeren van het verkeer door Heiloo en het (voornemen voor het) aanleggen van een ringweg west van Heiloo dwars door cultuurhistorisch belangrijk weidegebied, vanwege het te grote verkeersaanbod van de Aansluiting A9.**
- **niet afmaken van de laatste 50 meter en niet openstellen van de Middenweg in de Boekelermeer, waardoor (vracht)verkeer dagelijks onnodig veel extra kilometers moet maken.**

Tot slot

Afrondend, de Begroting 2023 heeft weinig toegevoegde waarde. Primair is de uitwerking van de ambities niet meegenomen. Evenmin is er voldoende financiële ruimte voor de voorspelde fors hogere energiekosten, hogere rente en krapte op de arbeids- en grondstoffenmarkt opgenomen. De extra kosten voor de grote projecten –Aansluiting A9 en Zandzoom- worden fors onderschat. De kans dat de AOK's worden opengebroken en claims zullen volgen, is nu wel heel groot geworden! En ondertussen lopen er 2 leningen van bij elkaar ruim 50 miljoen, waarop vanaf 2026 tot 2061 jaarlijks 1,4 miljoen aan rente en aflossing moet worden betaald terwijl er grote onzekerheid is over de Rijksbijdrage in 2026 en later. Een leuke erfenis voor onze opvolgers!

Bas van Beusekom, Edith de Jong,
Fractie Gemeentebelangen Heiloo